

Sygn. akt **IC 328/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Mariusz Tchórzewski

Protokolant: Dorota Twardowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 wstycznia 2015 r. w Lublinie

sprawy z powództwa E. Ż. (1)

przeciwko P. W. (1)

o zapłatę kwoty 166.536,- zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1.03.2013 r.

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda E. Ż. (1) na rzecz pozwanego P. W. (1) kwotę (...),33 (trzy tysiące siedemset osiemdziesiąt osiem 33/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. kosztami postępowania, od ponoszenia, których powód był zwolniony, obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IC 328/13 UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1.03.2013 r. (k. 6) E. Ż. (1) wniósł o zwolnienie spod egzekucji 200 sztuk tuczników, zajętych u S. i E. Ż. (2) w sprawie egzekucyjnej z wniosku pozwanego P. W. (1), sygn akt KM 1631/12.

W odpowiedzi na pozew z dnia 3.12.2013 r. (k. 65) pozwany powództwa nie uznał i wniósł o jego oddalenie wskazując, iż przedmiotowe ruchomości zostały zbyte przez Komornika w dniu 10.05.2013 r.

Pismem z dnia 13.03.2014 r. (k. 75) powód, poprzez pełnomocnika w miejsce dotychczasowego roszczenia o zwolnienie zajętych tuczników spod egzekucji wniósł o zasądzenie od pozwanego P. W. (2) odszkodowania w kwocie 166.536,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu powód wskazał, że w związku ze zbyciem tuczników po wniesieniu powództwa, roszczenie o zwolnienie przedmiotu spod egzekucji zdezaktualizowało się, nie może także zmienić powództwa na żądanie zwolnienia spod egzekucji kwoty 166.536,- zł uzyskanej ze sprzedaży zwierząt i zmuszony został do wystąpienia z odrębnym powództwem odszkodowawczym opartym na delikcie pozwanego – braku zwolnienia spod egzekucji zajętych tuczników, mimo wezwania wystosowanego do niego przez powoda w dniu 25.02.2014 r., co bezpośrednio doprowadziło do szkody majątkowej równoważnej iloczynowi masy sprzedanych tuczników (30.840 kg) i jednostkowej ceny żywca z daty zbycia przez Komornika (5,40 zł/kg).

Pismem z dnia 24.03.2014 r. (k. 88) pozwany nie wyraził zgody na cofnięcie powództwa o zwolnienie spod zajęcia bez zrzeczenia się roszczenia, nie zgłosił innych żądań związanych z dotychczasowym powództwem. W zakresie nowego powództwa wniósł o jego oddalenie kwestionując istnienie szkody po stronie powoda, jak również winy w działaniu pozwanego przy zajęciu tuczników i prowadzeniu egzekucji z tego składnika majątkowego. Podtrzymał zarzut bezskuteczności darowizny tuczników dokonanej między dłużnikiem S. Ż. (1), a powodem (synem dłużnika), gdyż została ona zawarta po dokonaniu zajęcia przedmiotowych tuczników, a tym samym - stosownie do art. 848 k.p.c.

- rozporządzenie to nie miało wpływu na dalszy bieg postępowania, które mogło być w dalszym ciągu prowadzone przeciwko nabywcy. Pozwany, z ostrożności procesowej, podniósł także zarzut pozorności czynności prawnej w postaci darowizny przedmiotowych tuczników.

Na rozprawie w dniu 3.07.2014 r. (protokół rozprawy, k. 97) pełnomocnik powoda oświadczył, że zrzeka się roszczenia ekscydencyjnego, jako niemożliwego do dochodzenia w stanie faktycznym w sprawie, pełnomocnik pozwanego nie złożył w związku z powyższym żadnych żądań.

Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w judykaturze (por. wyrok SN z 24.10.2007 r. IV CSK 271/07; wyrok SA w Gdańsku z 22.01.2014 r. I ACa 318/13) oraz w doktrynie prawa egzekucyjnego, roszczenie ekscydencyjne może być skutecznie dochodzone do momentu zakończenia postępowania egzekucyjnego, zatem obojętnym dla zasadności roszczenia jest to, czy powód domaga się zwolnienia spod egzekucji zajętych rzeczy ruchomych lub nieruchomości, czy też – w przypadku ich zbycia w toku procesu ekscydencyjnego – kwot pieniężnych uzyskanych tytułem ceny i możliwa jest stosowna modyfikacja żądania powoda nie prowadząca do zmiany przedmiotu procesu. W przypadku jednak, jak w niniejszej sprawie, przekazania wierzycielowi w toku egzekucji również kwoty pieniężnej uzyskanej ze sprzedania rzeczy objętych pozwem, znika przedmiot powództwa ekscydencyjnego i powodowi przysługuje ewentualnie wyłącznie prawo dochodzenia odszkodowania (na zasadach ogólnych) od podmiotu, który miałby wyrządzić mu szkodę majątkową. W doktrynie i judykaturze wyrażany jest pogląd, że takiego roszczenia odszkodowawczego nie można dochodzić już w ramach powództwa wytoczonego na podstawie art. 841 k.p.c., lecz wyłącznie w ramach odrębnego procesu (przywołany wyrok SA w Gdańsku, red. A.Jakubecki „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz” LEX Warszawa 2012, s.1110, t.2).

Podzielając powyższe Sąd zważył, że o ile istotnie nie jest możliwe dokonanie „modyfikacji” powództwa poprzez zmianę roszczenia ekscydencyjnego na żądanie zapłaty i takie oświadczenie procesowe strony zaczepnej zawsze musi wiązać się ze zgłoszeniem nowego, niezależnego powództwa i jest połączone co najmniej z dorozumianym oświadczeniem o cofnięciu powództwa pierwotnego, to przejawem zbytniego i niczym nieuzasadnionego formalizmu byłoby zarządzanie wyłączania nowego powództwa do odrębnego procesu, w oparciu o odrębnie zakładane akta sprawy mimo, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów procesowych (por. art. 130³ § 2 k.p.c.) ograniczona byłaby kognicja Przewodniczącego Wydziału w zakresie wstępnej kontroli nowego powództwa i nie byłoby podstaw do odmowy nadawania mu biegu nawet przy nieuzupełnieniu braków fiskalnych nowego powództwa. W ocenie Sądu, treść art. 843 § 3 k.p.c. nie stoi na przeszkodzie temu, by obok powództwa ekscydencyjnego, w dalszym toku procesu powód zgłosił inne, niewątpliwie odrębne roszczenie odszkodowawcze zwłaszcza wtedy, gdy de facto czynności procesowe po zmianie powództwa ograniczały się wyłącznie do tego nowego przedmiotu procesu.

Postępowanie w części objętej pierwotnym powództwem ekscydencyjnym zostało umorzone na podstawie art. 207 § 1 w zw. z art. 355 § 1 k.p.c. (k. 317) i ostatecznie pod osąd zostało poddane wyłącznie powództwo odszkodowawcze wyartykułowane w piśmie z dnia 13.03.2014 r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

S. i E. małżonkowie Ź. prowadzili specjalistyczne gospodarstwo hodowlane w zakresie tuczu trzody chlewnej i bydła, posiadali zarejestrowane stada w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (informacja k. 161). Wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 9.05.2012 r. w sprawie sygn. akt I C 725/10 zostali solidarnie zobowiązani do zapłaty, na rzecz P. W. (1), kwoty 297.000, 00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 września 2010 r. Ich apelacja została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25.10.2012 r., w sprawie sygn. akt I ACa 467/12 (dokumenty z akt sprawy I C 725/10 k. 281-315).

Dnia 7.12.2012 r. P. W. (1) wniósł do Komornika L. W. (1) o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikom E. i S. Ź. (1) ze wskazanych we wniosku składników majątkowych, w tym trzody chlewnej w liczbie ok. 650 sztuk, znajdujących się w ich gospodarstwie w miejscowości (...) (wniosek k.109, tytuł wykonawczy k.112). W dniu wszczęcia egzekucji dłużnicy istotnie byli właścicielami ponad 600 sztuk świń (okoliczność przyznana). Pismami z dnia 7.12.2012 r. (data pisma)

Komornik Sądowy L. W. (1) działający przy Sądzie Rejonowym w Białej Podlaskiej zawiadomił E. i S. Ż. (1) o wszczęciu przeciwko nim, z wniosku P. W. (1) postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa powyżej. Zgodnie z wnioskiem wierzyciela egzekucja kierowana była do ruchomości i wierzytelności (zawiadomienie E. Ż. (3) o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 1631/12 - k. 114, zawiadomienie S. Ż. (2) o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w sprawie KM 1631/12 - k. 113). W toku prowadzonych czynności egzekucyjnych, przy próbie zajęcia stada tuczników dłużnicy poinformowali komornika, że „600 sztuk warchlaków jest pod cesją Banku (...) S.A.” i nie stanowią one ich własności, skutkiem czego komornik odstąpił od ich zajęcia, podjął próbę weryfikacji tego faktu u cesjonariusza (zeznania S.Ż. i E. Ż. k.99, zeznania L. W. k.189).

Dnia 3.01.2013 r. prowadzący egzekucję komornik dokonał zajęcia samochodu osobowego marki B. (...) o nr rej. (...), stanowiącego własność S. Ż. (1). Dłużnik oświadczył, iż samochód jest w posiadaniu syna, T. Ż. w S.. Dłużnicy odmówili podpisania protokołu zajęcia. Zajęty samochód nie został przyprowadzony przez dłużnika na licytację, S. Ż. (1) uniemożliwił przeprowadzenie egzekucji z tego składnika majątku (protokół zajęcia k. 115 ,zaświadczenie k. 118, zeznania świadka: L. W. (1), k. 189, pozwanego P. W. (1), k. 189).

Pismem z dnia 11.01.2013 r. Komornik zawiadomił wierzyciela o bezskuteczności egzekucji z ruchomości dłużnika. Wskazał, iż kombajn ziemniaczany, prasa, kombajn zbożowy bizon typ Z-65/5 są „w przewłaszczeniu” Banku Spółdzielczego w W., na ciągniku U. typ (...) został ustanowiony sądowy zastaw rejestrowy na rzecz Banku Spółdzielczego w W., na ładowarce kołowej oraz przyczepie rolniczej Z. ustanowiony jest zastaw rejestrowy na rzecz (...) Sp. z o.o., samochód T. (...) jest „w przewłaszczeniu” na rzecz (...) Bank S.A. Poinformował wierzyciela, iż 600 sztuk warchlaków jest „pod cesją Banku (...) S.A.” (kopia zawiadomienia o bezskuteczności egzekucji z ruchomości dłużnika, k. 4 a.s. VII K 908/13 załączonych do akt niniejszego postępowania).

W odpowiedzi na wniosek Komornika (k.121) Bank (...) S.A pismem z dnia 4.02.2013 r. wskazał, iż E. i S. Ż. nie posiadają zobowiązań wobec Banku zabezpieczonych ruchomościami, stanowiącymi ich własność, przewłaszczonych bądź na innej podstawie należących do Banku, dłużnicy okłamali organ egzekucyjny w tym zakresie, w celu usunięcia spod egzekucji istotnego składnika ich majątku (k. 132, zeznania L. W. j.w.).

Wierzyciel rozszerzył wniosek o egzekucję z nieruchomości dłużników (wniosek k.122). Wskazane dokumenty dla dłużników odebrał w dniu 25.01.2014 r. od doręczyciela pocztowego ich syn E. Ż. (1), mieszkający razem z rodzicami i prowadzący wspólnie z nimi jedno gospodarstwo domowe i gospodarstwo rolne, potwierdzając własnoręcznym podpisem odbiór ze sprawy II Km 1631/12 (k.124 i 125):

- pisma przewodniego,
- zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości z wezwaniem do zapłaty,
- odpisu wniosku,
- postanowienia o ustaleniu kosztów zastępstwa.

W dniach 1-4.02.2013 r. S. i E. Ż. (2) postanowili usunąć spod egzekucji całe stado tuczników i ponad 400 świń zostało wywiezionych z gospodarstwa dłużników przez H. G., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Zakład (...) ((...) k.127), który niezwłocznie sprzedał zwierzęta do uboju (bezsporne). Kwota z ich sprzedaży nie zasilila rachunku bankowego S. Ż. (1), zapłata miała nastąpić w formie gotówkowej, dłużnicy ukryli gotówkę przed organem egzekucyjnym (okoliczność bezsporna). Wyłącznie z powodu awarii samochodu odbierającego żywiec (zeznania E. Ż. k.99), z gospodarstwa małżonków Ż. nie zdołano wywieźć wszystkich zwierząt, w chlewni pozostało około 200 sztuk. P. W. (1) powziął informację o sprzedaży świń przez jego dłużników, mimo ich wcześniejszych informacji o przeniesieniu prawa własności do stada na rzecz banku i pismem z dnia 5.02.2013 r. zwrócił się do Komornika o zajęcie wierzytelności z tytułu sprzedaży świń i pozostałej części stada (k.126, 128, 137).

Dnia 7.02.2013 r. Komornik Sądowy L. W. (1) dokonał zajęcia 217 sztuk świń (tuczników), dłużnicy nie zgłaszali wniosków ani oświadczeń w toku zajęcia, stawiali jednak opór, czynności egzekucyjne były dokonywane przy udziale funkcjonariuszy policji (protokół k.138). W toku czynności S. Ż. (1) krzychał, że „przepisze świnie na syna”, dłużnicy odmówili podpisania protokołu zajęcia ruchomości. Powód był obecny w czasie dokonywania zajęcia (kopia protokołu zajęcia ruchomości, k. 138, zeznania świadka: L. W. (1), j.w., pozwanego P. W. (1) j.w., zeznania powoda, k. 189 w zw. z k.99).

Pismem z dnia 13.02.2013 r. (data pisma) S. Ż. (1) i E. Ż. (2) złożyli skargę na czynności komornika sądowego z dnia 7.02.2013 r. W uzasadnieniu wskazali, że zajęcie zostało dokonane pomimo udzielenia Komornikowi informacji o hodowli tuczników w cyklu otwartym, co wiąże się z koniecznością ich sprzedaży po upływie trzech miesięcy, zakwestionowali dopuszczalność zajęcia „ich” świń. Zaniechanie sprzedaży w tym terminie, jak wskazali dłużnicy w skardze wiąże się ze stratami finansowymi po „ich” stronie (k.154). Skarga została oddalona postanowieniem Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej z dnia 14.03.2013 r. w sprawie I Co 293/13 (k.156).

Pismem z dnia 25.02.2013 r. (k.4) powód wezwał pozwanego do zwolnienia z egzekucji 200 (!) sztuk tuczników zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białej Podlaskiej w sprawie egzekucyjnej, sygn. akt KM 1631/12, z uwagi na fakt, iż stanowią jego własność. Podał, że w dniu 7 (!) lutego zostały mu one darowane przez ojca, do pisma nie dołączył żadnych dokumentów potwierdzających fakt podawany w piśmie (kopia wezwania k. 4, zeznania pozwanego j.w.).

Dnia 25.04.2013 r. Komornik został poinformowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, że zgodnie z prowadzonym rejestrem w stadach dłużników S. i E. Ż. (2) zarejestrowanych było łącznie 256 sztuk świń, nie zgłoszono, natomiast do rejestracji żadnego stada E. Ż. (1) (k. 161).

W dniu 29.04.2013 r. wpłynął do Komornika wniosek S. i E. Ż. (2), złożony „w imieniu własnym” o niezwłoczną sprzedaż z wolnej ręki zajętych „u nas” 217 sztuk tuczników (k.160) i dnia 10.05.2013 r. dokonano ich sprzedaży, masa łączna żywca wieprzowego wyniosła 30.840 kg (k.68).

W toku niniejszej sprawy powód przedstawił następujące dokumenty mające potwierdzać dokonanie umowy darowizny tuczników:

- umowę darowizny 208 (!) sztuk trzody chlewnej opatrzoną datą 6(!).02.2013 r. (k.61)
- umowę użyczenia budynku tuczarni opatrzoną datą 6.02.2013 r. (!) (k.62)
- fakturę VAT (...) Nr (...) (!) wystawioną przez S. Ż. (1) z tytułu w/w darowizny, opatrzoną datą 6.02.2013 r. (k.4) mimo, że wcześniej, formalnie dokonał sprzedaży około 400 sztuk tuczników H. G. i transakcja „darowizny” nie mogła być pierwszym obrotem objętym ewidencją księgową, wystawił on w dniach 1-4.02.2013 r. cztery odrębne faktury VAT dla H. G. (zeznania S. Ż. i E. Ż. j.w.)
- zgłoszenie SD-Z2 do Urzędu Skarbowego w P. z dnia 12.06.2013 r. (k.58).

W dniu 28.03.2013 r. P. W. (1) zawiadomił Prokuraturę Rejonową w Parczewie o popełnieniu przez S. i E. Ż. (2) przestępstwa utrudniania egzekucji komorniczej, postanowieniem z dnia 15.04.2013 r. wszczęto śledztwo Ds. 292/13 obejmujące między innymi zbycie przez dłużników części ich stad trzody chlewnej w dniach 1-4.02.2013 r., a w dniu 30.04.2013 r. przedstawiono zarzuty S. Ż. (1). W toku śledztwa H. G. potwierdził, że S. Ż. (1), wraz z synem zgłosił się do niego z propozycją sprzedaży tuczników, wraz z synem przyjeżdżał w dniach 1, 2, 3, 4 02.2013 r., wystawiając w tych dniach faktury i pobierając zapłatę w gotówce. Podczas czynności egzekucyjnych w dniu 8.04.2013 r. w gospodarstwie dłużników (dokonywanych przez Komornika L. W. (1) w asyście policji) S. Ż. (1) naruszył nietykalność fizyczną Komornika i wypowiadał wobec niego groźby karalne pozbawienia życia i zdrowia, został zatrzymany i osadzony w (...) P.. Postanowieniem z dnia 3.06.2013 r. uzupełniono zarzuty przeciwko S. Ż. (1) o czyn z art. 224 § 2 k.k. E. Ż. (2), zeznająca w postępowaniu karnym jako świadek przyznała, że jak „mąż wyszedł ze szpitala, dokonaliśmy sprzedaży

420 sztuk trzody”, a podczas czynności zajęcia pozostałych świń informowała komornika, że „świnie nie były nasze, bo mąż jeszcze w szpitalu przekazał to darowizną na syna”. W dniu 8.08.2013 r. sporządzony został akt oskarżenia przeciwko S. Ż. (1), sprawa karna toczy się przed Sądem Rejonowym w Białej Podlaskiej pod sygn.. VII K 908/13 (dokumenty z akt karnych k.205-259, k.159, 162, 164).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny, w oparciu o wskazane dowody.

Autentyczność dokumentów (w tym w formie kopii i odpisów) nie była przez strony kwestionowana, za wyjątkiem prawdziwości trzech dokumentów związanych z umowami darowizny i użyczenia, opatrzonych datami 6.02.2013 r. Powód kwestionował również treść dokumentu - protokołu dokonania zajęcia ruchomości z dnia 7 lutego 2013 r. Wskazywał, że nie zostały w nim zawarte oświadczenia jego oraz dłużników: E. oraz S. Ż. (1), dotyczące darowizny dokonanej przez S. Ż. (1) na rzecz E. Ż. (1).

Z wyłączeniem w/w dokumentów, pozostałe przyjęte za dowód w sprawie mogły służyć do weryfikacji dowodów osobowych oraz dokumentów kwestionowanych, pod kątem stworzenia łańcucha dowodów niesprzecznych wewnątrz, wzajemnie, logicznie się dopełniających.

W toku postępowania Sąd przesłuchał świadków: L. W. (1), Komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne sygn. akt 1631/12, w toku którego zostały sprzedane przedmiotowe ruchomości, a także S. Ż. (1) oraz E. Ż. (2) - dłużników, będących rodzicami powoda. Nadto, w trybie art. 299 k.p.c. Sąd przesłuchał strony niniejszego postępowania.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania powoda oraz świadków S. Ż. (1) i E. Ż. (2) dotyczące faktu i okoliczności dokonania darowizny 208 sztuk tuczników na rzecz powoda w dniu 6.02.2013 r.. W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż w/w świadkowie są w stosunku do powoda osobami bliskimi, żywotnie zainteresowanymi (z przyczyn leżących także po ich własnej stronie) wygraniem procesu przez stronę powodową. Wszelkie okoliczności ustalone w niniejszym postępowaniu, w tym zgłaszana przez nich, a niepotwierdzona przez bank okoliczność pozostawiania tuczników „pod cesją” (fakt przyznany przez S. Ż. podczas składania wyjaśnień na rozprawie głównej w postępowaniu karnym, przez E. Ż. podczas zeznań w niniejszym procesie), a także inne działania uwidocznione w postępowaniu karnym uzasadniają twierdzenie, że podejmowali oni świadomie działania zmierzające do utrudnienia egzekucji prowadzonej na rzecz pozwanego. Ustalenie, iż darowizna pozostałych świń została dokonana dnia 6.02.2013 r. skutkowałaby wadliwością następczego zajęcia, a następnie sprzedaży jej przedmiotu, a w konsekwencji potwierdzałoby powstanie szkody majątkowej po stronie obdarowanego.

W ocenie Sądu fakt taki nie miał jednak miejsca, a powód i wskazani świadkowie kłamali w tej części, zeznając przed Sądem. Przypomnieć należy, że ich wypowiedzi oraz oświadczenia zawarte w prywatnych dokumentach, które sami sporządzali, są wewnątrz, logicznie sprzeczne oraz sprzeczne z pozostałymi dowodami w sprawie.

E. Ż. (1) zeznał, że w ogóle nie miał wiedzy i świadomości o egzekucji prowadzonej przeciwko rodzicom (z którymi wspólnie zamieszkiwał), pierwotnie – do czasu okazania podczas przesłuchania na rozprawie – negował nawet fakt odbioru jakiegokolwiek korespondencji z tym związanej. Zeznania te – niewiarygodne w świetle zasad doświadczenia życiowego, w kontekście wspólnego zamieszkiwania powoda z dłużnikami i wspólnego prowadzenia gospodarstwa – stoją w sprzeczności z czynnościami przywołanymi w ustaleniach faktycznych, podejmowanymi przez powoda w postępowaniu egzekucyjnym Km 1631/12 oraz faktami stwierdzonymi w postępowaniu karnym. Niewiarygodnie brzmiały przy tym zeznania powoda, że kwitując odbiór korespondencji pochodzącej od komornika (dla rodziców) i składając podpis pod informacją, jakie dokumenty korespondencja ta zawiera, nie powziął wiedzy, ani nie próbował się dowiedzieć ich treści, pozostając w pełnej nieświadomości, co do sytuacji finansowej rodziców w dniu 7.02.2013 r. W dokumencie, który powód w dniu 25.02.2013 r. wystosował do wierzyciela rodziców, E. Ż. (1) powołał się na umowę darowizny z innej daty i dotyczącej innej liczby zwierząt, niż następnie zostało to wskazane w innych dokumentach prywatnych, ujawnionych dopiero w trakcie procesu (bezsporne). Do przedmiotowego wezwania nie dołączono żadnego dokumentu potwierdzającego twierdzenie powoda. Symptomatyczne jest również to, że powód nie dokonał rejestracji stada w ARiMR, a rzekomy darczyńca nie wyrejestrował stada z takiego rejestru (bezsporne). Stosowne zgłoszenie do Urzędu Skarbowego zostało poczynione przez powoda w terminie 4 miesięcy od daty czynności

prawnej objętej zgłoszeniem (czyli w granicach zakreślonych przez prawo podatkowe), lecz taka zwłoka nie może być pomijalna przy ocenie zarzutu braku tej czynności w dniu 6.02.2013 r. i zasady doświadczenia życiowego nakazują przyjąć, że osoba zainteresowana, której prawo własności miałyby zostać tak drastycznie naruszone następnego dnia po dokonaniu darowizny i przy podnoszonym (w zeznaniach) „falszowaniu” treści protokołu czynności przez Komornika, mającego świadomie pomijać w treści dokumentu informację powoda o dokonanej darowiznie, niezwłocznie uwiarygodniłaby swe prawo, dokonując stosownych zgłoszeń w organach podatkowych i administracji rolnej. Niewiarygodnymi pozostają zeznania powoda twierdzącego, że czekał trzy miesiące na nadanie nr ewidencyjnego gospodarstwa rolnego (tj. nr wpisu do ewidencji producentów, o którym mowa w art. 12 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, Dz. U. z 2012 r. poz. 86 ze zm.), gdyż zgodnie z przepisami wskazanej ustawy zaświadczenie o dokonaniu wpisu musi zostać wydane nie później, niż w ciągu 14 dni od złożenia wniosku (art. 13 ust. 3). Powód zaniechał powyższego i Sąd nie miał żadnych wątpliwości, że stosowne dokumenty umów darowizny, użyczenia zostały antydatowane i sporządzone już w trakcie procesu, podobnie jak dokument w postaci faktury VAT Nr (...) r. został sporządzony po dacie wezwania wierzyciela do zwolnienia zwierząt od zajęcia – niewątpliwie po uzyskaniu przez powoda i jego rodziców porady prawnej wskazującej, że odwołanie się przez powoda w treści wezwania z dnia 25.02.2013 r. do umowy darowizny z daty 7.02.2013 r. nie wywrze oczekiwanego przez nich skutku, z uwagi na treść art. 848 k.p.c. (powód przyznał w zeznaniach fakt korzystania w tym przedmiocie z pomocy prawnika, jak również swoją wiedzę o wadliwości uzyskanej wtedy porady). Konstatację tę potwierdzają konsekwentne zeznania pozwanego i świadka L. W. o tym, że w trakcie zajęcia tuczników w dniu 7.02.2013 r. dłużnik dopiero groził „przepisaniem” zwierząt na syna i treść wezwania z dnia 25.02.2013 r. odpowiadała wprost tym groźbom. Sąd nie podzielił stanowiska powoda, że dokument ten zawiera oczywistą omyłkę w tym zakresie, gdyż oprócz innej daty czynności prawnej, odwołuje się także do innej liczby świń mających być przedmiotem darowizny, niż wykazane w dokumentach ujawnionych dopiero w toku procesu. Taka liczba istotnych niespójności, przy odniesieniu do opisanych powyżej innych okoliczności faktycznych, nie pozwala na podzielenie tezy strony powodowej, lecz stanowi dowód tego, że strona powodowa chaotycznie i impulsywnie podjęła próby dalszego wyłączenia części majątku rodziców spod egzekucji, wiele dni po czynności zajęcia. Sąd zważył przy tym, że powód wskazywał w zeznaniach na zawarcie umów darowizny i użyczenia w szpitalu, w którym miał przebywać S. Ż. (1), całość tekstu umowy darowizny miała zostać spisana na kartce papieru pismem ręcznym, w szpitalu w L., nie była ona później przepisywana, podobnie jak umowa użyczenia budynku, a następnie darczyńca miał wystawić fakturę VAT i odprowadzić podatek VAT od tej transakcji (k. 99). Zeznając kolejny raz (k. 189) powód podał z kolei, że umowa darowizny została sporządzona przez ojca na fakturze VAT, że to była to właśnie ta umowa darowizny, jaką spisali 6.02.2013 r. i „chyba jeszcze” (ale tego powód nie pamiętał), „jeszcze coś było napisane” dla zapewnienia dostępu do budynku dla trzymania świń. Powód przyznał wprost, że późniejsze dokumenty (wezwanie do zwolnienia spod egzekucji, pozew wszczynający niniejszy proces) przygotowywała osoba, do której zwrócił się o porady prawne, lecz osoba ta okazała się niekompetentna, obecnie powód ma nie pamiętać jej nazwiska (j.w.). Równie niewiarygodne w tym zakresie były zeznania rodziców powoda. Zważyć należy, że w postępowaniu karnym E. Ż. (2) wskazywała, że mąż darował synowi świnie jeszcze podczas pobytu w szpitalu, a po wyjściu ze szpitala świadek razem z mężem sprzedała ponad 400 świń, wystawiając stosowne faktury VAT. Sprzedaż ta była dokonana bezspornie w dniach 1-4.02.2013 r., zatem nie mogło dojść do zawarcia umowy darowizny po tych dniach – w świetle twierdzeń świadka, zaś powód przedstawił dokumenty opatrzone datą 6.02.2013 r., co podważa wiarygodność zeznań świadka składanych w niniejszym procesie, jak też samych dokumentów. Zastrzec przy tym należy, że Sąd nie dokonywał ustaleń faktycznych w oparciu o zeznania świadka składane w innym procesie, lecz dokonywał oceny wiarygodności zeznań tego świadka w niniejszym postępowaniu poprzez odniesienie do twierdzeń wypowiedzianych w innej sprawie, a takie działanie jest prawnie dopuszczalne i nie narusza art. 235 § 1 k.p.c. Zeznając w niniejszej sprawie świadek podała bowiem (k. 99), że mąż S. Ż. (1) miał powrócić do szpitala 8-9.02.2013 r. po przepustce i dlatego w domu, w dniu 6.02.2013 r. to ona sama spisała treść umowy darowizny, na „wydruku z komputera”. Nie potrafiła przy tym logicznie wytłumaczyć sprzeczności podawanych faktów z czynnościami podejmowanymi następnie, w toku skargi na czynność komornika. Dodatkowo, świadek podtrzymywała nieprawdziwy zarzut pozostawiania tuczników „pod cesją banku”, co dodatkowo podważało wiarygodność zeznań świadka (w świetle niekwestionowanego pisma z banku zaprzeczającego takim faktem). Świadek S. Ż. (1) zeznawał z kolei, że umowa darowizny miała mieć formę ustną i została dokonana „przy sprzedaży”, w dniu sprzedania 400 sztuk zwierząt, następnie wskazał, że ta ustna umowa

miała mieć miejsce 6.02.2013 r., później dopiero to on samodzielnie miał sporządzić „formularz” darowizny, który z komputera „może dzieci ściągnęły”, umowa miała być na 200 tuczników. Próbując ustosunkować się do zarzutu sprzeczności w liczbie sztuk mających zostać darowanych w dniu 6.02.2013 r. (darowizna miała objąć wszystkie pozostałe w gospodarstwie tuczniaki) i zajętych w dniu 7.02.2013 r. świadek wysunął tezę, że może kolejne sztuki tuczników zostały mu podrzucone w nocy przez sąsiada, który najpierw je ukradł, lub przyłączyły się z innych stad ze wsi (k. 99). Zeznania tego świadka były jawnie sprzeczne z innymi dowodami wnioskowanymi również przez powoda i niewiarygodne poza przywołanymi uprzednio fragmentami. Jednocześnie nie mogło uciec uwadze Sądu, że wszelkie czynności dłużników dokonywane w pierwszych dniach po zajęciu 217 sztuk trzody chlewnej wskazywały, iż traktowali ją nadal (w całości) jako swoją własność (por. skarga na czynność komornika, wnioski o sprzedaż z wolnej ręki).

Nadto należy zauważyć, że zeznania świadków i powoda o tym, iż protokół zajęcia nie został przez dłużników podpisany właśnie z uwagi na brak w nim wzmianki o oświadczeniach dotyczących darowizny, po dokonaniu analizy całości materiału dowodowego w sprawie, z którego wynika, iż dłużnicy konsekwentnie odmawiali podpisywania wszystkich protokołów zajęcia, nawet gdy ich oświadczenia zostały ujęte w treści takiego dokumentu, tracą cechę przekonywalności.

Końcowo, wątpliwym pozostaje fakt, iż powód, który twierdzi, że nie interesował się prowadzeniem gospodarstwa rolnego rodziców i ich sytuacją finansową, nie znał procedur rozliczania podatków, miał zostać obdarowany 200 sztukami tuczników by odciążyć chorego ojca w dokonywaniu czynności związanych z ich hodowlą, a także dokonać ich sprzedaży. Należy także zauważyć, iż uznając nawet brak zainteresowania powoda w zakresie prowadzenia gospodarstwa rolnego rodziców, nie można przyjąć, jako zgodnych z prawdą, jego zeznań o braku wiedzy odnośnie toczącego się postępowania egzekucyjnego wszczętego na wniosek P. W. (1). Powód zeznawał w toczącym się przed tut. Sądem postępowaniu I C 725/10 (co sam przyznał), w którym zasądzono sumę dochodzoną w toku egzekucji, odbierał również zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości (k. 124,125).

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności brak było podstaw do uznania, iż zeznania powoda oraz jego rodziców, wewnętrznie sprzeczne, niekonsekwentne, przeczące zasadom logiki i doświadczenia życiowego, mogą stanowić (poza opisanymi fragmentami) dowody posiadające cechę wiarygodności i stanowić źródło ustaleń faktycznych w sprawie.

Zeznania L. W. (1) dotyczyły czynności dokonywanych przez świadka jako komornika sądowego. Należy zauważyć, iż komornik jest jednym z zawodów zaufania publicznego i mogą go wykonywać jedynie osoby o nieposzlakowanej opinii (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376 ze zm.), a za naruszenia w ramach wykonywanych czynności godzące w powagę i godność urzędu lub rażąco naruszające przepisy komornicy ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną (art. 71 ustawy o komornikach). Niezależnie od powyższych uwarunkowań, zeznania w/w świadka, a także zeznania pozwanego, były spójne, wzajemnie niesprzeczne i znajdowały potwierdzenie w dokumentacji załączonej do akt sprawy, tym samym nie można odmówić im przymiotu wiarygodności.

Pozostałe dowody, jako nie dotyczące faktów istotnych dla rozstrzygnięcia, Sąd pominął.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Powództwo o zapłatę podlega oddaleniu w całości.

Powód, poprzez pełnomocnika oparł swoje roszczenie odszkodowawcze na zarzucie zawinionego działania pozwanego, który mimo stosownego wezwania z dnia 25.02.2013 r. nie zwolnił zajętych tuczników spod egzekucji prowadzonej na jego wniosek, co końcowo doprowadziło do uszczuplenia majątku powoda o sumę równą iloczynowi masy łącznej zajętego i sprzedanego żywca oraz ceny jednostkowej 1 kg żywca.

Podstawą roszczenia jest art. 415 k.c., zgodnie z którym, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Przepis ten normuje podstawową zasadę odpowiedzialności opartej na winie sprawcy szkody.

Za szkodę odpowiada osoba, której zawinione zachowanie jest źródłem powstania tej szkody, przy czym zdarzeniem sprawczym w rozumieniu w/w przepisu jest zarówno działanie jak i zaniechanie w sytuacji, gdy wiąże się z ciążącym na sprawcy obowiązkiem czynnego działania i niewykonania tego obowiązku. Jednocześnie czyn sprawcy pociągający za sobą odpowiedzialność cywilną musi wykazywać pewne cechy niewłaściwości postępowania odnoszące się do strony przedmiotowej, określane mianem bezprawności czynu oraz do strony podmiotowej, określanej pojęciem winy w znaczeniu subiektywnym (por. Gerard Bieniek „Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga trzecia, Zobowiązania”, tom 1, Warszawa 2006).

Na powódzie ciążył obowiązek (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.) udowodnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanego, obowiązkowi temu powód nie podołał. Brak udowodnienia choćby jednej tylko z przesłanek skutkować musi, bowiem oddaleniem powództwa w całości, zwalniając Sąd z obowiązku ustalania zaistnienia pozostałych.

W przywołanym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości Sądu, że w dacie zajęcia tuczników (7.02.2013 r.) nie były one własnością powoda, gdyż ani w tym, ani w żadnym poprzedzającym dniu nie zostały objęte ważną umową darowizny, a dokumenty prywatne przedłożone w toku procesu przez powoda mające potwierdzać fakt zawarcia umowy, zostały sporządzone po tej dacie i są materialnie sfalszowane. Zgodnie zaś, z art. 848 k.p.c. zbycie rzeczy przez S. Ż. (1) po jej zajęciu było bezskuteczne i powód nie może z tego tytułu wywodzić swojej szkody z działań legalnie egzekwującego wierzyciela. Mając przy tym na uwadze formę umowy darowizny, z nieustalonej de facto daty po 7.02.2013 r. i brak możliwości jej konwalidacji przez „spełnienie” (dłużnicy, którym Komornik powierzył tylko dozór nad zajętymi zwierzętami, nie mogli ich następnie wydać w posiadanie powodowi, w wykonaniu umowy zawartej bez zachowania formy szczególnej), bezspornym jest, że była ona nieważna w świetle art. 890 § 1 k.c. w zw. z art. 73 § 2 k.c. i nie skutkowała jakimkolwiek przysporzeniem majątkowym po stronie powoda. Tym samym, sprzedaż tych zwierząt w maju 2013 r. nie mogła spowodować szkody w majątku E. Ż. (1), co do zasady i powództwo podlegało oddaleniu a limine.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparto na dyspozycji art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

W zakresie umorzonego postępowania pełnomocnik pozwanego w terminie zakreślonym przez art. 203 § 3 k.p.c. nie zgłosił wniosku o przyznanie kosztów i na podstawie art. 109 § 1 k.p.c. Sąd nie orzekał w ogóle o kosztach procesu związanych z tym powództwem. W odniesieniu do powództwa o zapłatę pozwany poniósł wydatki w wysokości 61,- zł, 110,33 zł, opłatę skarbową od dokumentu pełnomocnictwa 17,- zł i wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika 3600,- zł. Powód winien mu zwrócić całość tej sumy.

Rozstrzygnięcie o kosztach sądowych, od ponoszenia których powód był zwolniony, oparto na dyspozycji art. 113 ust. 1 u.k.s.c.